

Afstand tot bestuur

Deelonderzoek 3
t.b.v. het onderzoek naar scenario's fusie met Wijdmeren

Versie: 21 mei 2024

Vraag

Tijdens de politieke avond (6/3/2024) en de meningsvormende raadsvergadering (13/3) heeft de raad verzocht in de advisering aan de raad nadrukkelijk aandacht te besteden aan *"het effect dat de verschillende scenario's hebben op de (ervaren) afstand tot het bestuur"*.

Deze vraag wordt op twee aspecten beantwoord:

1. Wat is de fysieke afstand vanuit de verschillende kernen naar het gemeentehuis in Bussum?
2. Wat is er in algemeenschap te zeggen over de ervaren afstand tot het bestuur?

Vier scenario's

Bij het beantwoorden van de tweede vraag gaan we uit van de vier scenario's:

I. Wijdmeren-Hilversum

De gemeente Wijdmeren fuseert in zijn geheel met de gemeente Hilversum. Daarbij is het voor onze gemeente en onze inwoners niet relevant of dit een volledige fusie betreft, of een lichte vorm. Hilversum+ zal een kleine 120.000 inwoners tellen; Gooise Meren 60.000 inwoners.

II. Wijdmeren-Gooise Meren

De gemeente Wijdmeren fuseert met een lichte samenvoeging in zijn geheel met de gemeente Gooise Meren. Gooise Meren+ zal een kleine 85.000 inwoners tellen; Hilversum ruim 93.000 inwoners.

III. Wijdmeren opgesplitst

De gemeente Wijdmeren wordt opgesplitst en fuseert (met een lichte samenvoeging) met de gemeente Hilversum en de gemeente Gooise Meren. De precieze verdeling kan later bepaald worden. Voor dit scenario is een 50-50 variant gebruikt. Gooise Meren+ zal bijna 73.000 inwoners tellen; Hilversum+ circa 106.000 inwoners.

IV. Geen fusiepartner

De gemeenten Hilversum (circa 93.000 inwoners) en Gooise Meren (circa 60.000 inwoners) zien beiden een fusie met de gemeente Wijdmeren (ruim 24.000 inwoners) niet als kansrijk. Er zal een andere oplossing gezocht moeten worden, bijvoorbeeld een fusie buiten de regio, of een (al dan niet opgelegde) fusie onder regio van de provincie.

1. Fysieke afstand

Het gemeentehuis van Gooise Meren staat in Bussum. In de overige kernen van de gemeente staan geen dependances. Als Wijdmeren (gedeeltelijk) wordt toegevoegd aan Gooise Meren, gaan we er in deze rapportage vanuit dat er ook geen dependance in de toegevoegde kernen komt. Bij het bepalen van de afstand is gebruik gemaakt van de snelste route in *Google Maps* voor auto en fiets.

1.1 Gemeente Gooise Meren

De afstand vanuit de verschillende kernen van de gemeente Gooise Meren naar het gemeentehuis in Bussum bedraagt:

<i>Naar Bussum</i>		
Kern	Auto	Fiets
<i>Muiden</i>	<i>9,7 km</i>	<i>12,2 km</i>
<i>Muiderberg</i>	<i>8,7 km</i>	<i>8,4 km</i>
<i>Naarden</i>	<i>2,4 km</i>	<i>2,4 km</i>

1.2 Gemeente Wijdmeren

De afstand vanuit de verschillende kernen van de gemeente Wijdmeren naar het gemeentehuis in Bussum staat hieronder weergegeven. Ter vergelijking wordt dit vergeleken met de huidige afstand van de kernen van Wijdmeren naar het gemeentehuis in Loosdrecht.

<i>Naar Bussum</i>			<i>Naar Loosdrecht</i>	
Kern	Auto	Fiets	Auto	Fiets
<i>Ankeveen</i>	<i>8,7 km</i>	<i>6,6 km</i>	<i>9,9 km</i>	<i>10,6 km</i>
<i>'s-Graveland</i>	<i>7,1 km</i>	<i>5,7 km</i>	<i>7,2 km</i>	<i>6,2 km</i>
<i>Kortenhoef</i>	<i>10,1 km</i>	<i>8,9 km</i>	<i>7,1 km</i>	<i>8,6 km</i>
<i>Loosdrecht</i>	<i>12,9 km</i>	<i>13,9 km</i>	<i>3,9 km</i>	<i>4,0 km</i>
<i>Nederhorst den Berg</i>	<i>14,9 km</i>	<i>11,9 km</i>	<i>12,0 km</i>	<i>14,5 km</i>

1.3 Digitalisering

In de huidige tijd van digitalisering wordt de letterlijke afstand tussen burgers en het lokale bestuur in zekere zin minder belangrijk. Digitale technologieën bieden nieuwe manieren om communicatie en interactie mogelijk te maken. Zo zijn er veel producten via de website aan te vragen, waardoor het niet meer nodig is om fysiek naar het gemeentehuis te komen. Daarnaast levert de gemeente Gooise Meren ook de dienst om bepaalde documenten (zoals paspoorten en identiteitskaarten) thuis te bezorgen. Toekomstige ontwikkelingen en technologieën zullen de mogelijkheden op den duur vergroten.

1.4 Conclusies fysieke afstand

- Met de auto is de fysieke afstand vanuit de kernen van Wijdmeren naar het gemeentehuis in Bussum vanuit Kortenhoef, Loosdrecht en Nederhorst den Berg groter dan die vanuit Muiden (9,7 km); op de fiets is de afstand enkel vanuit Loosdrecht groter.
- In absolute zin spreken we nog steeds over relatief bescheiden afstanden die in plattelandsgemeenten vaak groter zijn.

2. Ervaren afstand tot het bestuur

De afstand tot het bestuur is niet alleen het gevolg van de fysieke afstand tot het gemeentehuis maar ook door de ervaren afstand tot het bestuur door inwoners, bedrijven en instellingen. Deze ervaren afstand wordt enerzijds bepaald door de grootte van de gemeente, en daarmee het aantal college- en raadsleden. Zijn deze nog herkenbaar voor de inwoners, omdat ze bijvoorbeeld letterlijk in de nabijheid wonen. Anderzijds wordt dit bepaald door de manier waarop het bestuur omgaat met de verschillende kernen in een gemeente en aandacht heeft voor de vraagstukken die daar spelen. Hier geven wij in algemeenheid aan wat er gebeurt doordat de gemeente in inwonertal groter wordt en is niet specifiek aan onze inwoners gevraagd hoe zij de afstand ervaren.

2.1 Gemeentegrootte

Ten tijde van de verkiezingen van de gemeenteraad in 2022 had de gemeente Gooise Meren net iets minder dan 60.000 inwoners. De gemeenteraad bestaat daarom uit 31 leden. Inmiddels is de gemeente de grens van 60.000 inwoners gepasseerd. Als gevolg daarvan zal bij de volgende gemeenteraadsverkiezing in 2026 de gemeenteraad uit 33 leden bestaan. Bij de verschillende scenario's is rekening gehouden met dit nieuwe inwonertal.

Het minimumaantal wethouders in een gemeente bedraagt 2. Het maximumaantal wethouders bedraagt 20% van het aantal raadsleden. De gemeente Gooise Meren heeft met 5 wethouder op dit moment niet het maximale aantal mogelijk wethouders van 6,2.

In onderstaande tabel staan voor de verschillende scenario's het aantal raadsleden en wethouders weergegeven voor de gemeente Gooise Meren, afgezet ten opzichte van de huidige situatie op basis van de verkiezingen van 2022.

Scenario	Inwonertal	Raadsleden	Wethouders
<i>Huidige situatie (2022)</i>	<i>< 60.000</i>	<i>31</i>	<i>2 tot 6,2</i>
<i>I. Wijdmeren – Hilversum</i>	<i>60.000</i>	<i>33</i>	<i>2 tot 6,6</i>
<i>II. Wijdmeren – Gooise Meren</i>	<i>85.000</i>	<i>37</i>	<i>2 tot 7,4</i>
<i>III. Wijdmeren opgesplitst</i>	<i>73.000</i>	<i>35</i>	<i>2 tot 7,0</i>
<i>IV. Geen fusiepartner</i>	<i>60.000</i>	<i>33</i>	<i>2 tot 6,6</i>

2.2 Aandacht voor de individuele kernen

De gemeente Gooise Meren bestaat uit vier kernen. Bij de fusie in 2016 is specifiek aandacht geweest voor de identiteit van deze kernen. Vanuit deze gedachte werkt de gemeente ook met zogenaamde wijkwethouders.

"De wijkwethouder is het aanspreekpunt voor uw wijk, namens het gemeentebestuur. Wijkwethouders gaan samen met u de wijk in tijdens een wijkshow en zijn bij evenementen of andere gebeurtenissen in uw wijk. Spreek uw wijkwethouder aan als u iets bijzonders in uw wijk of buurt wilt laten zien of als u een idee heeft om iets in uw wijk beter te laten verlopen. De 5 wethouders gaan ieder over 3 of 4 wijken in Gooise Meren. De wijkwethouders werken samen met de wijkadviseurs."

Op deze manier houdt het gemeentebestuur oog voor de menselijke maat en de sociale dynamiek in de wijken en kernen. Daarbij kent de gemeente ook voor verschillende wijken en kernen wijkplatforms en wijkraden, worden sinds enkele jaren samen met de inwoners wijkagenda's opgesteld en heeft elke kern een eigen vrijwilligersprijs.

Bij het gemeentebestuur is er aandacht voor de individuele kernen en wordt er gewerkt met wijkwethouders. Dit heeft tot doel dat het bestuur en de organisatie – ondanks de grootte van de gemeente – benaderbaar blijft voor de inwoners. Ook kan op deze manier goed worden ingespeeld op de lokale, sociale dynamiek van de kernen.

Met scenario II of III zal het aantal kernen van de nieuwe gemeente Gooise Meren uitbreiden. Met de werkwijze van de gemeente en de opgedane ervaringen is er voldoende aandacht om de identiteit van ook deze kernen te behouden en de sociale dynamiek te blijven versterken.

2.3 Participatie

De inwoner staat centraal bij de gemeentelijke dienstverlening van Gooise Meren. De gemeente Gooise Meren besteedt daarbij ook specifiek aandacht aan participatie. Zie hiervoor ook het deelonderzoek over communicatie en participatie. Inwoners worden uitgenodigd om initiatieven in te brengen en worden actief betrokken bij gemeentelijk beleid en gemeentelijke projecten.

In 2024 wordt de participatievisie geactualiseerd. Bij een (gedeeltelijke) samenvoeging met Wijdmeren helpt de manier waarop wij omgaan met participatie om de afstand tussen inwoners en bestuur te verminderen.

2.4 Conclusies ervaren bestuurlijke afstand

- Bij de scenario's (II en III) waarbij Wijdmeren gedeeltelijk of geheel wordt toegevoegd aan Gooise Meren maakt de gemeente 1 of 2 stappen ten aanzien van het aantal raadsleden. Daarbij blijft het aantal wethouders praktisch gelijk. Dit is echter geen significante wijziging waardoor de ervaren bestuurlijke afstand ten opzichte van de huidige situatie naar verwachting ongeveer gelijk blijft.
- Doordat de gemeente Gooise Meren aandacht heeft voor de identiteit van de verschillende kernen en wijken en actief werkt aan participatie, blijft het bestuur goed benaderbaar, ook wanneer de gemeente met scenario's II en III groter zal worden. Dit is uiteraard afhankelijk van de manier waarop de bestuurders en raadsleden hier invulling aan geven.